

Ošetřování dítěte s epilepsií

Mgr. Marcela Křiváková

Charakteristika onemocnění:

- 1 – 2% obyvatel
- Opakované záchvaty a různou úrovní poruchy vědomí
- Mezi záchvaty je nemocný bez obtíží

Příčiny:

- Prenatální – škodlivé látky přes placentu
- Perinatální – komplikace při porodu
- Postnatální – vliv onemocnění, úraz

DĚDIČNOST – nebyla prokázána !!!

Vznik záchvatu:

1. EPILEPTICKÉ LOŽISKO –
neurony s narušenou funkcí
2. EPILEPTICKÝ PODNĚT – vyvolá záchvat
3. ZÁCHVATOVÁ POHOTOVOST – soubor
mechanismů, který umožní vznik a šíření
záchvatu z epileptického ložiska

(alkohol, hypoglykémie, hypoxie, hormonální změny...)

Záchvat:

- Při záchvatu dojde k elektrickému výboji určité skupiny mozkových buněk (ložiska)
- Šíření v různém rozsahu do okolí
- Narušení biorytmu

Vyšetření:

- EEG
- EEG Holter
- CT
- Biochemické vyšetření krve
- Neurologické vyšetření
- Magnetická rezonance
- Psychologické vyšetření

Typy záchvatů: GRAND MAL (tonicko-klonický záchvat)

- Náhlé **bezvědomí**
- Pád, často zranění
- **Tonická fáze** – ↑ napětí svalů, opistotonus,
- Křeče dýchacích cest, cyanóza, mydriaza,
- **Klonická fáze**, pokousání jazyka, uvolnění svěračů, poranění, riziko aspirace spánek

Typy záchvatů: PETIT MAL (absentní záchvaty)

- V dětském věku
- Mlaskavé, polykací pohyby úst, bezúčelné pohyby, opakuje slovo, hlásku
- Nereaguje na oslovení, stáčí hlavu, neupadne
- Trvá vteřiny, potom pokračuje v činnosti, kterou přerušil

Typy záchvatů:

PSYCHOMOTORICKÝ ZÁCHVAT

- Zúžené vědomí
- Vykonává různé automatické úkony, má na ně amnézii, je možná i agrese
- Začíná i končí náhle
- Ložisko v temporálním laloku

Typy záchvatů: posttraumatická epilepsie

- 30% epilepsií
- U otevřených poranění hlavy, hnisavých onemocnění mozku, kontuze a komprese mozku, hematomech
- Do 1 – 3 měsíců po úraze max. 2 let
- **Prevence** – antiepileptické léky, denní režim, EEG

Status epilepticus:

- Vážná komplikace všech druhů
- **Příčina:** po náhlém vynechání léků, porušení režimu, po alkoholu
- Několik záchvatů po sobě (3 – 5)
- Nenabývá mezi nimi vědomí
- Vede k demenci
- 100 velkých záchvatů má **smrteľnou** prognózu

AURA:

- Předzvěst
- Stav před záchvatem
- Čichové, chuťové, zvukové halucinace
- Může se na záchvat připravit
(léky, sednout si, prevence úrazu)
- Volat RZP, policie (ohrožené osoby)

Léčba:

- Antiepileptika (toxicita, než.účinky)
- Ambulantní sledování
- Sledování hladiny léků v krvi
- Nevynechávat a nezvyšovat dávku léků!
- Někdy operační řešení
(stereotaktické operace)
- Dietní opatření
- Pravidelný denní režim !!!

Dietní opatření:

- Obecná pravidla správné výživy
- Pravidelnost
- Hypoglykémie
- **KETOGENICKÁ DIETA** – u těžce kontrolovaných záchvatů (↑ tuky) vždy pod kontrolou lékaře!

Denní režim: (obecně)

- Spánek (22.00 – 6.00) dle věku
- Zákaz práce v noci, ve výškách, v dolech, u nebezpečných strojů, hlučné prostředí (diskotéky)
- Zákaz alkohol, drogy, diskotéky
- Zákaz řízení automobilů, držení střelné zbraně, PC, televize
- Relativní zákaz: čokoláda, neadekvátní zvýšení příjmu tekutin

Denní režim: KOMPENZOVANÁ

- 3 roky bez záchvatu,
- Bez léků
- Mohou dělat vše kromě fyz.náročné práce
- Dodržovat režim, zákaz alkoholu, drog
- Mohou řídit auto
- Sport

Denní režim: OBČASNÉ ZÁCHVATY

- Soc. komplikovaný
- Omezení osobního života
- Užívají léky
- Přísný režim
- Dietní zákazy
- Zákazy práce, řízení...

Denní režim: DEKOMPENZOVANÍ

- Trpí často záchvaty
- Pokud se objeví do 1. roku života – postihuje rozumové schopnosti
- Nutno najít pro ně vhodné aktivity a motivaci k léčbě
- Složitě soc. zařazení

Zvláštnosti u dětí:

- Souvisí s **organickou poruchou** mozku a náročným denním **režimem**
- Snižuje se mentální úroveň (po záchvatech)
- Vizuomotorická nekoordinovanost (psaní, čtení, kreslení, neohrabanost, nešikovnost)
- Emoční labilita, zvýšená dráždivost
- Kolísání pozornosti, zpomalené myšlení
- Nesamostatnost a malá iniciativita
- Zhoršená adaptace na soc. situace

Epilepsie a škola:

- Snaha o běžné začlenění
- Učitel má být poučený o stavu a kompenzaci žáka, o prodělaném záchvatu!!!
- Duševní aktivita snižuje frekvenci záchvatů, pozor na přetěžování
- Motivace, pochvaly, škola hrou
- Tolerance nálad a kolísavých výkonů
- Volba povolání, těhotenství
- Znat typy záchvatu a první pomoc
- Spolupráce R-U-L

Těhotenství:

- Plánované
- Sledovat hladinu léků, minimální dávky
- Rizikové pro ženu i plod
- Přísný režim
- Každý záchvat riziko poškození zrajícího mozku (hypoxie) > prenatální příčiny epilepsie, abort

INFORMACE:

- Kluby „E“ (Praha, Brno...)
- Společnost „E“
- AURA – informace o epilepsii (časopis)
- www.ecn.cz/epilepsie
- Česká liga proti epilepsii